

De polikliniek verloskunde van het Zaans Medisch Centrum

Met deze folder willen wij u kennis laten maken met de polikliniek en afdeling verloskunde van het Zaans Medisch Centrum (ZMC). Zo weet u wat u kunt verwachten bij een bezoek aan onze polikliniek of bij opname op de verpleegafdeling.

Algemeen

De vakgroep gynaecologie van het ZMC bestaat uit negen gynaecologen, arts-assistenten en klinisch verloskundigen. De polikliniek verloskunde biedt wetenschappelijk verantwoorde zorg aan zwangere vrouwen die een medische indicatie hebben. Deze zorg wordt verleend in een zo goed mogelijke samenwerking met de huisartsen en de verloskundigen uit de regio. De vakgroep is verantwoordelijk voor een op onderwijs en opleiding gerichte sfeer, samenhangend met de opleiding van arts-assistenten, co-assistenten en verloskundigen in opleiding.

Welke artsen werken op de polikliniek en afdeling

De vakgroep bestaat uit onderstaande gynaecologen:

Mevr. Dr. M.E. Alderliesten

Mevr. Dr. N. Bayram

Dhr. J.F.G.M. Brouns

Mevr. Dr. B.F. Fong

Mevr. N. Halim

Dhr. A.B. Hooker

Dhr. Dr. S.P. Kaandorp

Mevr. Dr. Y.M. de Mooij

Mevr. Dr. M.B. Verbruggen

Dhr. W. Wegdam

Klinisch verloskundigen

Mevr. J. Lageweg

Mevr. L. Hoogmoed

Mevr. E. Brosius

Mevr. S. Cardinale

Onder directe supervisie van de gynaecologen werken arts-assistenten en klinisch verloskundigen. Arts-assistenten zijn artsen die hun algemene opleiding achter de rug hebben. Enkele arts-assistenten zijn in opleiding tot gynaecoloog. Afhankelijk van het

stadium van hun opleiding werken zij in mindere of meerdere mate zelfstandig. Klinisch verloskundigen zijn verloskundigen die na hun basisopleiding een aanvullende opleiding hebben gedaan om in het ziekenhuis te werken. Dag en nacht is er een gynaecoloog beschikbaar om de arts-assistent of verloskundige zo nodig bij te staan.

Op de polikliniek werken ook doktersassistenten en echoscopisten. Op de verpleegafdelingen werken verpleegkundigen. De vakgroep werkt mee aan de opleiding van verloskundigen en co-assistenten. Co-assistenten zijn medisch studenten die in het kader van hun opleiding stage lopen op onze afdeling om inzicht en ervaring te verkrijgen in de verloskunde en de gynaecologie.

Het bezoek aan de polikliniek

Het Zaans Medisch Centrum werkt nauw samen met de 1^e lijns verloskundigen in de regio met als doel de geboortezorg zo optimaal mogelijk te kunnen houden. Dit houdt in dat met ingang van januari 2017 de intake van de zwangerschap voor alle zwangeren voorlopig plaats vindt bij de verloskundige, ook als u een medische indicatie heeft. De gynaecologen en 1^e lijns verloskundigen hebben wekelijks samen overleg waarin wordt gekeken welke zorg voor u en uw baby de beste zorg is. Dit beleid wordt verder met u besproken en afgestemd.

Als u onder controle bij de 1^e lijns verloskundige blijft, is er een mogelijkheid om in de loop van de zwangerschap, rond de 30^e week, een afspraak bij de gynaecoloog te krijgen, als u dit prettig vindt. Dit is bedoeld als kennismakingsgesprek en om de verwachtingen en voortgang van de zwangerschap te bespreken. Omgekeerd is het zo, dat als de controles bij de gynaecoloog plaatsvinden er in de 30^e week een consult plaatsvindt bij de verloskundige.

De behandelend arts

U zult gedurende uw zwangerschap door verschillende gynaecologen, arts-assistenten en klinisch verloskundigen geholpen worden. Omdat verloskunde 24 uur per dag doorgaat, wordt door het team in verschillende diensten gewerkt. Tijdens de zwangerschap zult u, afhankelijk van de reden dat u in het ziekenhuis onder controle bent, gemiddeld 3 tot 4 keer door een gynaecoloog gezien worden. De andere controles zullen door de klinisch verloskundige of arts-assistent worden gedaan. We streven ernaar dat u zo veel mogelijk dezelfde gynaecoloog ziet. Hij / zij is ook uw aanspreekpunt als u vragen heeft over het beleid in uw zwangerschap of bij uw bevalling. Als er bijzonderheden zijn, kan de klinisch verloskundige of arts-assistent die de andere controle doet, altijd overleggen met deze gynaecoloog.

Onderzoeken in het 1e trimester van de zwangerschap

Bij iedere zwangere wordt aan het begin van de zwangerschap bloed afgenomen voor de 'zwangerschapsscreening'. Bij deze screening worden uw bloedgroep, rhesusfactor, bloedgroep antilichamen en het Hb-gehalte bepaald. Ook wordt uw bloed gecontroleerd op kenmerken van bepaalde infecties.

Prenatale screening (PNS)

Als aanstaande ouders dat willen, kunt u uw ongeboren kind laten onderzoeken op een aantal afwijkingen en aandoeningen. Dit noemen we prenatale screening.

Het doel van prenatale screening is om zwangeren, die dat wensen, tijdig te informeren over de eventuele aanwezigheid van één of meer aandoeningen.

Er zijn verschillende soorten onderzoeken:

NIPT.

De NIPT (niet-invasieve prenatale test) is een bloedtest. Hiermee kunt u in uw bloed laten onderzoeken of er aanwijzingen zijn dat uw kind [down-, edwards- of patausyndroom](#) heeft. De NIPT kan ook andere aandoeningen vinden. Dit heet [nevenbevindingen](#). U kiest zelf of u deze ook wilt weten. Vanaf april 2023 wordt de NIPT vergoed.

13-wekenecho.

De 13-wekenecho is een medisch onderzoek naar [lichamelijke afwijkingen](#) bij uw kind.

20-wekenecho.

De 20-wekenecho is een medisch onderzoek naar lichamelijke afwijkingen bij het kind. Een lichamelijke afwijking betekent dat een deel van het lichaam van het kind er anders uitziet dan normaal. Voorbeelden van lichamelijke afwijkingen zijn een open rug, open schedel, waterhoofd, hartafwijkingen, gat in het middenrif, gat in de buikwand, afwijking van de nieren of afwijking van de botten.

De 20-wekenecho en de [13-wekenecho](#) lijken veel op elkaar. Bij beide onderzoeken bekijkt een echoscopist met een echo-apparaat of het kind lichamelijke afwijkingen heeft. Omdat de baby bij 20 weken al groter is, kan de baby beter worden beoordeeld.

Natuurlijk bent u zelf vrij om voor deze onderzoeken te kiezen.

Meer informatie over de prenatale screening en de 20-wekenecho kunt u vinden op de website prenatale screening www.pns.nl

Verdere controles tijdens de zwangerschap

Afhankelijk van de reden waarom uw zwangerschap door de gynaecoloog wordt gecontroleerd, worden de controle-afspraken voor u gemaakt. Uiteindelijk vinden de controles vanaf 36-37 weken zwangerschap elke week/ twee weken plaats. Indien medisch noodzakelijk kan hiervan worden afgeweken. De controles duren ongeveer 15 minuten en worden verricht door de klinisch verloskundige, arts-assistent of de gynaecoloog.

Tijdens de (vervolg)controles kunt u het volgende verwachten:

- Buikonderzoek (het bepalen van de grootte en de ligging van het kind)
- Controle kinderlijke harttonen
- Bloeddruk meten
- Algemene lichamelijke conditie van de aanstaande moeder
- Gelegenheid tot vragen stellen
- Voorlichting rondom zwangerschap en bevalling
- Soms, als dit nodig is, bloed- en urineonderzoek of een CTG (Cardio Toco Grafie)

Wat u zelf moet regelen

U zult gedurende uw zwangerschap gecontroleerd worden door onze artsen / klinisch verloskundigen en waarschijnlijk ook in het ZMC bevallen. De kraamtijd zult u echter, als de gezondheidstoestand van u en uw baby dit toelaten, thuis doorbrengen. Voor deze kraamtijd moet u een tweetal zaken zelf regelen:

1. Het aanvragen van kraamzorg

Als u bevallen bent en met ontslag kunt, komt u meestal nog in aanmerking voor kraamzorg thuis. Deze kraamzorg moet u tijdens de zwangerschap, het liefst zo vroeg mogelijk, zelf aanvragen. Het is per zorgverzekering verschillend hoe de kraamzorg wordt vergoed. U kunt het beste contact opnemen met uw zorgverzekering voordat u de kraamzorg gaat regelen.

2. Controles in het kraambed door een verloskundige (of uw huisarts)

De controles in het kraambed thuis worden verzorgd door een verloskundige uit uw woonplaats of uw huisarts. U kunt een verloskundige bij u in de buurt vragen deze kraambedcontroles bij u te verrichten. Het is makkelijk de naam van de verloskundige al tijdens de zwangerschap aan ons door te geven. Dit is echter niet verplicht.

Vorbereiding op het geven van borstvoeding

Als ziekenhuis streven we ernaar om een borstvoedingsvriendelijk ziekenhuis te zijn. Dit betekent niet dat wij ouders willen beïnvloeden bij de keuze voor flesvoeding of borstvoeding. Borstvoedingsvriendelijk houdt voor ons in dat, als ouders kiezen voor borstvoeding, wij ons maximaal willen inzetten om dit te doen slagen. Onze ervaring is dat hoe beter u zichzelf informeert over borstvoeding, hoe groter de kans is op slagen. U kunt bijvoorbeeld een borstvoedingscursus volgen van een steunpunt van La Lèche League of de Vereniging Borstvoeding Natuurlijk. Kijk ook eens op internet (www.borstvoeding.com).

Wanneer moet u contact opnemen?

Als er zich tussen twee controles complicaties voordoen, moet u zelf het initiatief nemen het ZMC of uw verloskundige te bellen.

De belangrijkste redenen om contact op te nemen zijn:

- Vaginaal bloedverlies
- Regelmatige pijnaanvallen in de onderbuik of rug, waarbij de buik hard wordt. Dit kan het eerste teken zijn van het voortijdig op gang komen van de bevalling.
- Ook wanneer er voortdurend pijn in de buik optreedt, is dit een reden om advies in te winnen
- Vaginaal vochtverlies. Dit kan vruchtwater zijn en in dat geval is het raadzaam de kliniek te bellen.
- Als u de baby minder voelt bewegen dan gebruikelijk tijdens uw zwangerschap.

Bevallen

Bij een ongecompliceerde bevalling wordt u bijgestaan door een van de arts-assistenten of een klinisch verloskundige mogelijk samen met een co-assistent of verloskundige in opleiding. Bij bijzondere bevallingen, zoals een kunstverlossing, een stuitbevalling of de geboorte van een tweeling, is de dienstdoende gynaecoloog aanwezig op de kamer.

Wanneer moet u de verloskamers bellen?

- Als u een uur lang weeën om de vijf minuten of vaker heeft. De bevalling kan dan begonnen zijn.
- Bij vaginaal vochtverlies, mogelijk gebroken vliezen
- Bij ruim helderrood vaginaal bloedverlies
- Bij verlies van bloederig slijm. Dit noemen wij 'tekenen'
  - Niet te verwarren met de slijmprop, hier hoeft u niet voor te bellen
- Als u ergens over twijfelt of ongerust bent. Zeker bij vaginaal bloedverlies, koorts of onverklaarde pijn in de buik.
- Als u de baby minder voelt bewegen dan gebruikelijk.

Opname op de verpleegafdeling

Misschien moet u tijdens de zwangerschap in het ziekenhuis worden opgenomen. Soms is dit al van tevoren bekend, maar een ziekenhuisopname kan ook heel onverwachts komen. Bijvoorbeeld als de gynaecoloog tijdens het spreekuur vaststelt dat u een hoge bloeddruk heeft of als er een achterstand is in de groei van uw baby. Een onverwachte ziekenhuisopname is natuurlijk niet plezierig maar kan nodig zijn in het belang van uw gezondheid en de gezondheid van uw baby.

Wordt u op de verpleegafdeling opgenomen voor of na een bevalling? Dan zult u daar vooral contact hebben met verpleegkundigen. De dagelijkse medische gang van zaken wordt door een arts-assistent – de zaalarts - verzorgd. De zaalarts overlegt regelmatig met de gynaecoloog. Belangrijke medische voorstellen over uw behandeling worden altijd door meerdere gynaecologen gedragen. Vanzelfsprekend gebeurt dit in overleg met u.

Wij geven u het dringend advies om geen waardevolle spullen mee te nemen. Bij vermissing of diefstal kan het ziekenhuis niet aansprakelijk worden gesteld.

Parkeren en toegankelijkheid

Het ziekenhuis is van 07.00 uur tot 21.30 uur toegankelijk via de hoofdingang of via de parkeergarage. Vanaf 21.30 uur tot 07.00 uur is de hoofdingang gesloten en meldt u zich bij de ingang van de spoedzorg. Parkeren kan daar slechts voor een korte periode.

De parkeergarage bij het ZMC wordt beheerd door Parking + Protection. De parkeertarieven vindt u op de website van [Interparking | Voordelig parkeren in heel Nederland](#)

Ontslag uit het ziekenhuis

Voor u naar huis gaat, zal een arts-assistent of een co-assistent een ontslaggesprek met u voeren. Een verpleegkundige zal u de papieren voor ontslag meegeven. Zijn er na uw ontslag problemen, dan kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de polikliniek of buiten kantooruren met de afdeling, of met uw huisarts of verloskundige.

Kraambedcontrole

Uw zwangerschapscontroles en bevalling vinden plaats in ons ziekenhuis. Daarna wordt u in het kraambed thuis gecontroleerd door een 1e lijns verloskundige

Gezond moeder tarief

Wanneer uw baby wordt opgenomen op de neonatologie direct na of in de periode na de geboorte, dan is er de mogelijkheid om in het ziekenhuis te verblijven zodat u dicht bij uw kindje bent. U kunt er zelf voor kiezen of u dit wilt of niet.

Het verblijven in het ziekenhuis terwijl uw kind opgenomen ligt, wordt ook wel “inroemen” genoemd. Een voorwaarde hierbij is dat er wel een plek beschikbaar moet zijn op de afdeling gynaecologie of kindergeneeskunde waar u kunt verblijven.

Het kan zijn dat u als moeder zelf ook opgenomen ligt in het ziekenhuis en dat u met ontslag gaat terwijl uw kind nog opgenomen ligt. Ook dan bestaat er de mogelijkheid om, aansluitend aan uw opnameperiode, in te roomen.

In beide situaties wordt u dan als “gezonde moeder” geregistreerd, waarbij de controles van de kraamperiode door het ziekenhuispersoneel (arts, verloskundige of verpleegkundige) worden uitgevoerd.

Voor deze verblijfsdagen in het ziekenhuis als gezonde moeder declareert het ziekenhuis het “verblijf gezonde moeder” bij uw zorgverzekeraar. Over deze declaratie betaalt u eigen risico wanneer u deze nog niet of nog niet volledig heeft verbruikt bij uw zorgverzekeraar. Wanneer u hierover eigen risico moet betalen, ontvangt u hierover een nota van uw zorgverzekeraar. De overige verloskundige zorg in het ziekenhuis die u ontvangt in het kader van de zwangerschap en/of de bevalling valt niet onder uw eigen risico.

Waterpokken

Waterpokken kan, in verband met besmettingsgevaar, een risico zijn voor patiënten of medewerkers die nog geen waterpokken hebben gehad.

Daarom vragen wij u dringend, voordat u naar de afdeling of polikliniek komt, telefonisch contact met ons op te nemen, als u waterpokken heeft of de afgelopen drie weken met iemand in contact bent geweest met waterpokken.

Kinkhoest

Sinds december 2019 wordt de kinkhoestvaccinatie aangeboden aan zwangere vrouwen. De afweerstoffen van de moeder gaan dan via de placenta naar de baby en beschermen de baby in de eerste maanden na de geboorte voordat hij/zij ingeënt is. Borstvoeding beschermt niet tegen kinkhoest. Vaccineren kan vanaf de 22e week in de zwangerschap. Ga voor meer informatie naar www.22wekenprik.nl

Roken

Roken en meeroken brengen verschillende risico's met zich mee voor de zwangere moeder en het kind. Sommige schadelijke effecten zijn er al voor de zwangerschap. Of ontstaan juist op latere leeftijd bij het kind. Meer informatie over de risico's of stoppen met roken kunt u onder andere vinden op www.rokeninfo.nl/zwanger en www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/zwangere-vrouwen-beschermen-tegen-tabaksrook

Tenslotte

Wij hopen dat deze folder u inzicht heeft gegeven in de gang van zaken met betrekking tot de verloskundige zorg op de polikliniek en afdeling.. Alle medewerkers zullen zich ervoor inzetten u zo goed mogelijk te helpen. Vanzelfsprekend staan wij open voor suggesties en horen wij graag van u wanneer er problemen zijn, zodat we samen met u naar een oplossing kunnen zoeken.

Waar kunt u terecht met uw klacht?

Wij doen er alles aan om zorg van goede kwaliteit te leveren. Toch gaat er soms iets mis of lopen de zaken niet zoals u dat verwacht. Dat kan aanleiding geven tot klachten. Het is belangrijk dat die klachten worden geuit. Zo weten wij namelijk waar zich knelpunten voordoen en op welke punten er naar verbetering gezocht moet worden. Vaak kan een klacht snel opgelost worden, zodat u alsnog de zorg krijgt die u verwacht.

Voor een klacht kunt u contact opnemen met onze klachtenfunctionaris via 075 650 2460 of via het formulier "*Wat ik nog zeggen wil*".

Heeft u een tip of een verbeterpunt voor ons? Ook daarvoor kunt u dit formulier invullen. Wij nemen alle tips en verbeterpunten in overweging.

Telefoonnummers

Polikliniek Gynaecologie/Verloskunde via het Klantcontactcentrum: 075 650 1225

Op werkdagen van 08.30 uur – 16.30 uur

Afdeling Gynaecologie/Verloskunde: 075 650 7722

24 uur per dag bereikbaar

Zaans Medisch Centrum, receptie algemeen: 075 650 2911

Bezoekadres

Zaans Medisch Centrum

Koningin Julianaplein 58

1502 DV Zaandam

Postadres

Zaans Medisch Centrum

Postbus 210

1500 EE Zaandam